

IŠ VISO PASAULIO

- MAŽA PAŽANČOS, kaip širyti Londonas praneša, tepadaryta vakar keturių min.konferencijoje Paryžiuje. Daugumas klausimų atidėta. Prieš pietiniame posėdyje buvo susitarta dėl Austrijos ir Italijos sienos sureguliuavimo, atmetant Austrijos reikalavimą prijungti jai tam tikrą Italijos dalį, kuri kliudanti susisiekimą tarp Linzo ir Innsbrucko. Bevinas pasiūlęs numatyti Italijos sutartyje klauzulę, pagal kurią abi kalbamos valstybės vėliau pačios galėtų susitvarkyti pasienio susisiekimą. "Times" nuomone, Austrijos reikalavimas esąs atmestas daugiau dėl politinių motyvų. Popietiniame posėdyje prieita prie sutarčių su Balkanų valstybėmis, paliečiant visų pirma Dunojaus laivybos reikalą. Byrnes, Bevinas ir Bidault esą nuomonės, kad laisvos Dunojaus laivybos klausimas svarstyti- nas ryšium su Balkanų valstybių taikos sutarčių klausimais, bet Molotovas čia pareiškęs prieštara- vimą, pabrėždamas, jog pirma reikalainga esanti konsultacija Jugoslavijos ir Čekoslovakijos, kurios dėl tos laivybos turinčios didelį interesą. Šiandien tebū- siąs tik vienas posėdis. "Le Figaro" /Nr.572, VI.16-17/ savo veda- majame, paskirtame dabartinei konferencijai dar prieš jos susi- rinkimą bando praskleisti kai kurias politikos "paslaptis". Laik- raščio nuomone, konferenciją esanti paskutinė pastanga išvengti nugalėtojų fronto iširimo. Šalys ir problemos po praėjusios kon- ferencijos tebesančios tos pačios, šalių nusistatymai esą ne kiek nepakitę. Byrnes sugrįždamas, Amerikoje atradęs toki populiarumą, kurio pirma niekada jis nebuvo patyręs. Čia daug reiškęs griež- tumas, su kuriuo jis atrėmęs rusų "pretenzijas" Paryžiuje. Ameri- kiečių nuomonė esanti išmušta iš pusiausvyros rusų noru viską at- likti slapta, nežinomybe, kuri slėpi už "geležinės uždangos". Jie itaria sovietus, kurių tikslų jie nesuprantą, turint itarimų, o gal ir priešingų norų. Dalis amerikiečių, kurie dedasi turį žinių, pastebi Maskvos valdančiųjų sluoksnių orientaciją pakitus po karo. Kurį tarpą rusai labiau rūpinęsi tautos ir jos ekspansijos reika- lais, bet dabar jie vėl sugrįžę prie ideologinių tikslų ir dabar rusų politikoje vėl viešpatuojąs noras nuversti kapitalizmą liku- sijajame pasaulyje. Kaip po to amerikiečių atstovai nesutiks su didžiausiu apdairumu rusų pasiūlymų? Kaip jie nesibaidys kad ir mažiausiai nusileisti rusams, iš ko rusai galėtų sustiprėti? Su šitkiomis sąvokomis amerikiečiai laukia nuolaidų iš Molotovo, kaip geros valios įrodymų. Rusai - bent kiek galima nuvokti apie jų galvosena - tikį, kad anglai ir amerikiečiai norį atsisakyti nuo nuolaidų, su kuriomis šie sutikę, kol buvusi reikalinga so- vietų kariuomenės parama karui laimėti. Jie iškelia anglų imperia- lizmą, kuris priešingasis teisingiems rusų tautos siekimams. Rusai visur itaria tarptautinio kapitalizmo klastą. Fašizmas, jų nuomo- ne, neišnykęs su Hitlerio ir Mussolinio galu ir vėl atgyjęs. Ru- sai reikalauja savo saugumui apelsupti draugiškų valstybių juosta. Kai amerikiečiai ginčija rytines Vokietijos sienas, Molotovas su- grįžtas į Paryžių sustiprinęs abu sparnus: ūkinę ir karinę sutar-

timi su Lenkija ir neaiškaus turinio kalbomis su Tito Maskvoje. Dėl savo saugumo sovietai laiką reikalingą priešintis bet kuriam valstybių blokui, kuris, kad ir ne tiesiog, būtų nukreiptas prieš TSRS. Anglai ir Dominijos neapsigausią sovietų noru palaužti britų "imperializmą". Bet anglų imperijos ašis, kuri eina Viduržemio jūra ir Sueco kanalu, bet kuria kaina reikia išlaikyti. Be to, Anglija laikanti gyvybiniu reikalu atidaryti savo prekybai kiek galint daugiau mažų valstybių už "geležinės uždangos".

- PST posėdyje vakar 7 balsais prieš 4 atmetas praeitą savaitę Lenkijos atstovo Dr.Lange pasiūlymas, pagal kurį Taryba galėtų rekomenduoti Jungtinėms Tautoms nutraukti dipl.santykius su Franco Ispanija. Lenkijos pasiūlymą, Londono žiniomis, palaikiusios Rusija, Prancūzija ir Meksika. Tada Dr.Lange iškėlęs dar naują pasiūlymą: palikti Tarybos darbotvarkėje Ispanijos klausimą ligi rugsėjo mėn.; po to Taryba galėsianti imtis praktinių priemonių prieš Franco režimą, o gal, girdi, pati Ispanija per tą laiką pakeisianti savo režimą. Anglas Cadogan pritaręs tam lenko pasiūlymui su sąlyga, kad būtų paliekama teisė J.T.Organizacijai svarstyti ginčijamąjį klausimą ir kad būtų atmetamas prileidimas, jog Franco Ispanija grasinanti pasaulio taikai. Šiandien vėl PST posėdis. Madrido žiniomis, JAV buv. valst.sekr.Sumner Welles pareiškęs, kad Ispanijos klausimas - tai esąs kivirčas tarp TSRS ir Vakarų.

- GEN.EISENHOWERIS, kaip Londonas praneša, pateikęs platų pranešimą apie sąjungininkų žygį Vakarų Europoj baigiamojo karo fazėj. Tas pranešimas išsklaidęs spaudos ir kitus kritikos balsus dėl britų įnašo pergalei. Pranešimas apima laikotarpį nuo invazijos Normandijon /1944.VI.6/ iki to laiko, kai Jodl Vokietijos vardu pasirašė kapituliaciją /1945.V.7/. Iškeliamas aikštėn gigantiškas žygio planas. Normandijos invazijai buvę sutelkta 37 divizijos ginkluotųjų pajėgų: 23 pėstininkų, 10 šarvuočių ir 4 orinės divizijos. 6 kovos laivai, 22 kreiseriai, 93 naikintojai ir daugybė transporto laivų įgalinę tą žygį. Bet pergalei svarbiausias faktorius buvę - tai sąjungininkų vienybė.

- JUGOSLAVIJOS VYRIAUSYBĖ, kaip Londonas sako, oficialiai pranešanti ir drauge kaltinanti, kad esą koncentruojami amerikiečių ir anglų kariuomenės daliniai ties Triestu. Tai sudarą tam tikrą spaudimą Jugoslavijai ir Triesto gyventojams, nors pati Jugoslavija iš savo pusės jokio kariuomenės koncentravimo nedaranti. Sąjungininkų vyr.kariuomenės vadas Italijoje pareiškęs, jog toji Jugoslavijos žinia esanti perdėta: kariuomenė esanti patraukiama kiek į rytus tvarkai ir ramybei palaikyti.

- ATOMINIŲ BOMBŲ SPROGIMAMS Bikini atole jau pasirengta. Jei bus geras oras, tai tos bombos sprogsiančios liepos 1 d. Bomba būsianti paleista iš lėktuvo milžino. Šį sprogimą, tikriau sakant, tikslų sprogimo momentą galėsias girdėti visas pasaulis, nes laive, ant kurio kris bomba, būsias įtaisytas mikrofonas, kuris, žinoma, drauge su laivu nuo sprogimo karščio išgeruosias; bet keli kiti mikrofonai vis dėlto turėsias išlikti. Karinių stebėtojų štabas būsias už 25 km nuo sprogimo, o arčiausieji stebėtojai už 16 km. Lėktuvai, valdomi per radiją, su tobuliausiais mokslo įrankiais būsias paleisti viršum sprogimo. Apsauginių drabužių neudingumas bombos poveikiui būsias patikrintas ant ožkų ir kiaulių. Antra bomba būsianti susprogdinta ant vandens ar po vandeniu. Tuo tarpu per Londono ir New Yorko radiją plačiai komentuojamą JTO atomo komisijoj birž.14 d. B.Barucho pateiktas JAV planas iš 14 punktų,

kurio tikslas esąs, anot pateikėjo, "pavesti šį absoliutųjį ginklą gyvatos reikalui, o nepalikti mirties žinioje". Šie 14 punktų tokie /"La Croix" Nr.19247,VI.16-17/: "JAV atominės energijos tarptautinės kontrolės planas: 1.Turi būti įsteigta aukščiausioji tarptautinė vyresnybė, kuri galėtų vartoti ištiesą smulkų planą kontrolei atominės energijos srityje. 2.Vienas iš pirmųjų šio tarptautinio organizmo uždavinių turi būti - rinkti ir nuolatos laikyti pilną ir tikslią dokumentaciją apie pasaulio uranijaus išteklius. 3.Šis organizmas pilnai kontroliuos gamybą medžiagų, skiriamų skaldyti. 4.Jis vienas teturės teisę vykdyti tyrinėjimus atominių sprogmenų srityje. 5.Kadangi veiksmai, kurie yra patikimi tik šiam organizmui, ypačiai pavojingi saugumui, jie bus išskirstyti po visą pasaulį. Taip pat bus daroma ir su žaliavų sandėliais. 6.Ši įstaiga rūpinsis, kad atominę energiją vartotų taikos metu. 7.Bus imamasi priemonių, kad būtų laiduojama nuolatinė kontrolė, kuri galėtų nustatyti ribą tarp pavojingų ir nepavojingų veiksmų. 8.Visa pramonė, kuri naudos uranijų arba torijų, bus kontroliuojama. 9.Priežiūros sunkumai bus nedideli, nes visi savaimė pavojingi veiksmai bus pavesti tik šiai įstaigai. 10.Kvalifikuotiems šio organizmo atstovams turės būti patikrinta visa žygių laisvė. 11.Personalas bus renkamas iširtos kompetencijos pagrindu, bet taip pat ir tarptautiškumo pagrindu. 12.Kontrolės planas bus pritaikomas pastraipomis /palaipsniui/. 13.Pasiekiant iš eilės tarptautinės kontrolės laipsnius, Jungtinės Valstybės pagal atatinamuosius laipsnius atiduos kontrolės veiksmus šiam sukuriamajam organizmui. 14.Atominės energijos komisija turės aiškiai pasisakyti dėl visų valstybinių organizacijų pareigų ir atsekomybių atribojimo ir svarbos." Kaip vakar Londonas pranešė, "Pravdoj" komentatorius Izakov atvirai puola Amerikos planą atomo energijos kontrolei. Autoriaus nuomone, tas planas siekias išlaikyti Amerikos "monopoliją" atomo energijai. "Veto" teisės atmetimas, girdi, prieštarauja JT principams. Suvereninių teisių atribojimas valstybėms dėl atomo energijos kontrolės, girdi, eiti į naudą tik Amerikai, kuri siekianti "pasaulinio viešpatavimo". Vienas ispanas komunistas, kaip "Carrefour" /Nr.95,VI.13/ rašo, davė savo naujagimiui Atomo vardą.

- BIDAULT VYRIAUSYBĖ Prancūzijoje, Londono žiniomis, susideda iš 9 kat.liaudies partijos /MRP/ ministerių, 7 komunistų ir 6 socialistų. Socialistai paėmę vidaus reik.ministeriją, o finansų ministerija atitekusį katalikui Dr.Schumann.

- ITALIJOJE, Madrido žiniomis, socialistų partija respublikos prezidentu numatanti žymų filosofą estetą Benedetto Croca. Italija, kaip Londonas praneša, atnauja diplomatinis santykius su Graikija.

- GRAIKIJOS SEIME, kaip sakoma iš Londono, daugiau kaip 100 seimo narių išėjo iš posėdžio svarstant monarchijos klausimą, kada vienas atstovas pasakęs palankią kalbą apie mirusį monarchistą gen. Metaxas.

- VENGRIJOS min.pirm.Nagy, Londono žiniomis, jau atkakęs į Paryžių, kur vakar turėjęs pasimatymą su Molotovu, o šiandien susitiks su Bevinu. Vengrijai rūpi gauti paskolos; be to, ji reiskianti pretenzijų, kam nuo jos atskiriamas Siebenbūrgenas Rumunijai.

- D.BRITANIJA NEPATENKINTA, kaip vakar N.Baker žem.Rūmuose pareiškęs, dabartinę Lenkijos situaciją, kur norima sužlugdyti stipriausią ūkininkų partiją.

4

- MICHAILOVIČIUS per savo bylą pareiškęs, kad JAV plk. Mc Dowell, kalbėdamas įvairiuose susirinkimuose, pareiškėdavo, kad "Amerikos jaunimas eina žūti ne dėl to, kad Europoje išviespatautų komunizmas, kad Raud.Armijs išgytuotų į Jugoslaviją ir kad JAV tepadeda tikrai sąjūdžiui, kuriam vadovauja Michailovičius". /"La Croix", VI.16-17/.

- J.A.VALSTYBĖS, kaip Londonas praneša, birželio 10-20 d. eksportavusio 477.000 t kviečių; kviečių išteklių, kaip vyriausybės kalbėtojas pareiškęs, tenai esą pakankami ir būsią įmanoma tesėti savo pažadą - per 6 mėnesius pristatyti 6 mil. tonų kviečių.

- INDIJOJ Kongreso partija, Londono žiniomis, atmetusi britų misijos ir vicekaraliaus birželio 16 d. pateiktą pasiūlymą sudaryti pereinamajai vyriausybei iš visų svarbiųjų krašto partijų. Tačiau Nauj.Dehli manoma, jog Kongreso partija principinius to pasiūlymo klausimus vis dėlto priimsianti. New Yorko žiniomis, Indija ke-
lianti skundą J.T.Organizacijoj prieš P.Afriką dėl neteisingo traktavimo Afrikoj gyvenančių indų, kurių ten esą apie 1/4 milijono,

- POLICIJA, specialiai apmokyta ir moderniausiai ginkluota, kaip Londonas praneša, numatoma nuo liepos 1 d. įvesti amerikiečių valdomoj Vokietijos zonoj vietoj karinių dalinių, ligšiol atliekančių kontrolės pareigas. Policija šia kontrolę visiškai perimsianti ligi ateinančių metų liepos mėn.

VIETOS ŽINIOS

- SCHONGAU PARODA jau baigta ir mūsų kolonijos parodai duotieji eksponatai gražinti jų savininkams. Už eksponatų paskolinimą jų savininkams Komitetas reiškia nuoširdžią padėką.

- PONIAI ČESNIENEI, mūsų kolonijos narei, kuri nesigailėdama trūso bei vargo per visą Schongau parodos laiką uoliai prižiūrėjo ir tvarkė mūsų kolonijos parodai pristatytus eksponatus, Komitetas taria lietuvišką ačiū. Taip pat Komitetas dėkoja Antaninai Kolu-
pailaitei-Bulotienei, Reginai Klimaitai ir Laimai Valavičiūtei Schongau parodoje nuo birželio 12 iki 27 d.ėjusioms aiškintojų pareigas prie išstatytų mūsų eksponatų.

Dipl.inž. J.BULOTĄ ir p-lę A.KOLUPAILAITĘ, sukūrusius šeimą, sveikina Inžinierių Draugijos Valdyba.

- KURIAMA DP DARBO BENDRUOMENĖ. Visi statybos srities specialistai - architektai, inžinieriai, technikai, statybos darbininkai ir kiti kviečiami trečiadienį /VI.26/ 11 val. į susirinkimą, įvyksta-
tauti lenkų stovykloje, pasitarti kalbamuoju reikalu. Mūsų intere-
sas - ko gausingiau šiame susirinkime dalyvauti!

- CHORO REPETICIJOS šiandien: 15 val. vyrams, 16 val.moterims.

- VYR.LTB KOMITETAS savo būstine pasirinko Wiesbadeną. Vyr.Komi-
tetas jau yra išleides pirmąjį "Lietuvių Tėmtinių Bendruomenės žinių" numerį. Dėl popieriaus trūkumo šio informacinio leidinio išspausdinta nedaug. Apygardų komitetai įpareigoti žinias multi-
plikuoti ir išsiuntinėti apylinkių komitetams ir laikraščių re-
dakcijoms.

- A.KAIRYS - nauja daug žadanti poezijos atžala. Linkėtina jam ir toliau dirbti,rašyti, nes skaitytojų jis bus šiltai sutinkamas",
- rašo "Žibintas"/Nr.5/ apie "Blaškomus lapus".